

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

07 iunie 2017

mun.Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Elena Covalenco,

Judecători

Iurie Diaconu,

Ion Guzun

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Bradu Valentina, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 februarie 2017 și de inculpatul Popa Ion, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Centru, mun.Chișinău din 27 octombrie 2016 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 februarie 2017 în cauza penală în privința lui

Popa Ion xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. Prima instanță: 10.12.2015 - 27.10.2016;

2. Instanță de apel: 11.11.2017 - 01.02.2017;

3. Instanța de recurs: 05.05.2017 - 07.06.2017.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Centru, mun.Chișinău din 27 octombrie 2016, Popa Ion a fost condamnat în baza art.27, 186 alin.(2) lit.b), c), d) Cod penal la amendă în mărime de 225 unități convenționale.

Pedeapsa stabilită lui Popa Ion prin sentința Judecătoriei Centru, mun.Chișinău din 17 decembrie 2015, prin care a fost condamnat în baza art.187 alin.(2) lit.f) Cod penal la 5 ani închisoare, fără amendă, cu suspendarea executării pedepsei pe un termen de probă de 3 ani, în temeiul art.90 Cod penal, a fost dispusă să fie executată separat.

2. Prima instanță, examinând cauza în procedura prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, a constatat că Popa Ion, cu încă o persoană în privința căruia cauza penală a fost disjunsă, la data de 02 august 2015, între orele 22⁵⁰-23¹⁰, aflându-se pe str. xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx, urmărind scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, prin înțelegere prealabilă și repartizarea rolurilor, unde persoana în privința căreia cauza penală a fost disjunsă, i-a oferit lui Popa Ion sfaturi și i-a prestat informații despre modul de săvârșire a infracțiunii, acționând cu intenție directă, din motiv de cupiditate, au pătruns pe teritoriul ce-i aparține xxxxxxxxxxxxxxxx, amplasat pe adresa vizată supra, de unde pe ascuns au încercat să sustragă 32 de saci de ciment marca „4000 Lafarge” la prețul de 75 lei fiecare, în sumă totală de 2400 lei, însă în timp ce îi încărcău în automobilul de model „Volkswagen”, cu n/î C RK 493, au fost stopați de către paznicul Mocan Valeriu, astfel, fapta infracțională săvârșită nu și-a produs efectul din cauze independente de voința acestora, respectiv cauzând părții vătămate xxxxxxxxxxxx un prejudiciu material considerabil.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea acesteia în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care lui I.Popa să-i fie numită pedeapsa de 2 ani închisoare, invocând că cea aplicată de prima instanță este prea blândă; - instanța nu și-a argumentat soluția, ignorând criteriile generale de individualizare a pedepsei penale, stabilite de art.75 Cod penal, adică fără a se ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei ce atenuează ori agravează răspunderea, precum și de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 februarie 2017, a fost respins, ca nefondat, apelul declarat de procuror.

Instanța de apel a constatat că, prima instanță obiectiv și sub toate aspectele, prin prisma art.101 Cod de procedură penală, a examinat și apreciat probele administrate în cauză, care dovedesc cu certitudine vinovăția lui I.Popa în săvârșirea infracțiunii imputate, fiind bazate pe declarațiile reprezentantului părții vătămate xxxxxxxxxx, S.Vartic, a martorilor V.Mocanu, A.Danu, D.Elade, cât și probele scrise: - procesele-verbale de confruntare din 19.08.2015, de cercetare la fața locului din 02.08.2015, de examinare a obiectului din 05.08.2015, care coroborează cu materialele cauzei, just încadrând acțiunile acestuia în baza art.27,186 alin.(2) lit.b), c), d) Cod penal.

La fel, instanța a considerat că pedeapsa aplicată lui I.Popa este una echitabilă în raport cu cele comise, având scopul corectării inculpatului și care se încadrează în limitele prevăzute de lege, deoarece aplicarea unei sancțiuni mai aspre, cu executarea reală a pedepsei cu închisoarea, nu-și va atinge scopul, dat fiind că o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit.

Astfel, prima instanță a dat deplină eficiență prevederilor art.7, 61, 75 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, că a reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, căința sinceră a inculpatului, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale acestuia și respectiv, corect a concluzionat că scopul pedepsei penale va fi atins prin aplicarea unei pedepse minime sub formă de amendă, prevăzute de sancțiunea de care a fost recunoscut vinovat, fără izolarea acestuia de societate.

Pe motivele reținute supra, instanța de apel a respins argumentele procurorului privind aplicarea față de I.Popa a unei pedepse în baza normei incriminate în limita maximă prevăzută de lege, de rând ce au fost reținute în seama inculpatului un șir de circumstanțe atenuante și că infracțiunea comisă de inculpat nu a fost consumată, fiind întreruptă la etapa de tentativă.

La fel, instanța de apel a considerat că just prima instanță a dispus ca pedeapsa stabilită lui I.Popa prin sentința Judecătorei Centru, mun.Chișinău din 17.12.2015, să fie executată separat, reieșind din prevederile art.84 alin.(3) Cod penal.

5. Împotriva hotărârilor judecătorești menționate au declarat recursuri ordinare:

- procurorul care, invocând temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.10) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel în partea ce ține de pedeapsa aplicată inculpatului, cu dispunerea rejudecării cauzei, pe motiv că deși instanța de apel a constatat că fiind juste criticele aduse de partea acuzării în apel, totuși, le-a respins, constatând că prima instanță a acordat deplină eficiență prevederilor art.7, 61, 75 Cod penal; - atât prima instanță, cât și instanța de apel, au ignorat faptul că inculpatul în termenul de probă acordat prin sentința anterioară, iarăși a comis o infracțiune, ceea ce face de a considera pripită concluzia instanței în latura stabilirii pedepsei;

- inculpatul, casarea sentinței și deciziei instanței de apel, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă, față de cea aplicată.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestora din următoarele considerente.

Cu referire la recursul declarat de inculpatul I.Popa.

Potrivit dispoziției art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond, în baza temeiurilor expres prevăzute de acest articol.

Împotriva acestora pot declara recurs ordinar persoanele indicate în art.421, coraportat la art.401 Cod de procedură penală. Totodată, art.420 alin.(4) Cod de procedură penală, statuează că nu pot fi atacate cu recurs ordinar sentințele în privința cărora persoanele indicate în art.401 nu au folosit calea apelului.

De asemenea, persoanele indicate în articolul 401 Cod de procedură penală, care nu au folosit calea de atac apelul, pot declara recurs numai dacă prin hotărârea atacată a fost modificată soluția primei instanțe și prin aceasta s-a înrăutățit situația recurentului.

Reieșind din prevederile art.401 - 402 Cod de procedură penală, atât inculpatul I.Popa, cât și avocatul acestuia aveau dreptul ca în termen de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale să o atace cu apel. Însă, fiindu-le înmănată copia sentinței redactate a Judecătoriei Centru, mun.Chișinău din 27.10.2016, aceștia nu au contestat-o pe calea ordinară de atac, adică cu apel, prezumându-se astfel, că inculpatul a fost de acord cu condamnarea sa, și anume cu starea de fapt stabilită, vinovăția în comiterea infracțiunii imputate și mărimea pedepsei aplicate.

Subsecvent, în cazul în care o parte a procesului penal din proprie inițiativă nu a realizat un drept procesual, care poate fi exercitat într-un anumit termen, odată cu scurgerea acestui termen se epuizează și dreptul respectiv. În cauza examinată, inculpatul I.Popa nu a folosit calea apelului și în consecință, instanța de recurs ordinar este în imposibilitate să verifice argumentele invocate în recurs. Mai mult, prin decizia instanței de apel a fost respins apelul procurorului referitor la blândețea pedepsei stabilite inculpatului, menținându-se soluția primei instanțe.

Prin urmare, Colegiul penal conchide inadmisibilitatea recursului declarat de inculpat, din motivul nerespectării căilor ordinare de atac, lipsind temeiurile prevăzute de art.427 Cod de procedură penală, care pot fi obiect de examinare în instanța de recurs.

Cu referire la recursul declarat de procuror.

Potrivit textului recursului declarat de procuror, ca temei de casare a deciziei instanței de apel se invocă art.427 alin.(1) pct.10) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârea instanței de apel conține o eroare de drept atunci când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Colegiul penal constată că temeiul la care face referire autorul recursului nu este aplicabil din punct de vedere al prezenței erorii de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel.

După cum rezultă din textul recursului, autorul acestuia este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor lui I.Popa în baza art.27, 186 alin.(2) lit.b), c), d) Cod penal, și critică hotărârea numai referitor la stabilirea pedepsei aplicate de prima instanță, menținută prin decizia instanței de apel, invocând că aceasta nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, fapt ce contravine prevederilor art.417 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală.

Colegiul penal constată că cauza a fost examinată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, conform art.364¹ Cod de procedură penală.

Potrivit art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, în cazul în care inculpatul a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, inculpatul beneficiază de o reducere cu 1/4 a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amenda.

Totodată, dacă inculpatul a săvârșit o tentativă de infracțiune, limitele pedepsei de la care se va aplica reducerea prevăzută de art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, sunt cele prevăzute pentru tentativă la infracțiunea respectivă reduse la jumătate.

Sanctiunea art.27, 186 alin.(2) Cod penal, în baza căruia a fost condamnat I.Popa, prevede o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de la 650 la 1350 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 4 ani.

În temeiul art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, lui I.Popa i-a fost stabilită pedeapsa în baza art.27, 186 alin.(2) Cod penal - amenda în mărime de 225 unități convenționale, astfel că pedeapsa aplicată inculpatului de prima instanță și menținută de instanța de apel, se încadrează în limitele sancțiunii normei penale, adică este redusă cu 1/2, apoi cu 1/4 atît din maximul, cît și din minimul pedepsei sub formă de amendă prevăzute la acest articol.

Colegiul penal atestă că, potrivit art.75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții Generale, iar la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată are obligația să țină seama de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Instanța de apel, luând în considerație că infracțiunea comisă de inculpat, potrivit art.16 Cod penal, face parte din categoria celor mai puțin grave, că în cauză sunt prezente mai multe circumstanțe atenuante, care sunt descrise la pct.4 al prezentei decizii, precum și faptul că inculpatul a recuperat prejudiciul material cauzat părții vătămate, a conchis că pedeapsa sub formă de amendă este în măsură să-și realizeze scopul prevăzut la art.61 alin.(2) Cod penal, la stabilirea căreia s-a ținut seama de toate circumstanțele cauzei și persoana inculpatului.

Totodată, Colegiul penal reține că, în cazul săvârșirii unei infracțiuni, instanța de judecată este singura în măsură să înfăptuiască nemijlocit opera de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis infracțiunea, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării acestei operațiuni.

Stabilirea duratei ori a cuantumului pedepsei de către instanța de judecată, într-un caz concret, se face în raport cu gravitatea infracțiunii săvârșite și cu pericolozitatea infractorului care se evaluează după următoarele criterii: - împrejurările și modul de comitere a infracțiunii, precum și mijloacele folosite; - starea de pericol creată pentru valoarea ocrotită; - natura și gravitatea rezultatului produs ori a altor consecințe ale infracțiunii; - motivul săvârșirii infracțiunii și scopul urmărit; - natura și frecvența infracțiunilor care constituie antecedentele penale ale infractorului; - conduita după săvârșirea faptei și în cursul procesului penal; - nivelul de educație, vârsta, starea de sănătate, situația familială și socială etc.

Criteriile generale de individualizare a pedepsei pot fi definite ca fiind acele reguli, principii, prevăzute în Codul penal, de care instanța de judecată trebuie să țină cont la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei în cadrul operațiunii de individualizare a acesteia.

Colegiul penal conchide că atât prima instanță, cât și instanța de apel, la individualizarea pedepsei inculpatului I.Popa, au ținut cont în măsura deplină de principiile generale de individualizare a pedepsei, ce au fost enumerate mai sus.

Mai mult, instanța de recurs atestă că, pedeapsa penală nu trebuie să fie retributivă, intimidatoare sau vindicativă, de care instanțele la fel, urmează să țină cont la stabilirea pedepsei. Excluderea pedepsei retributive înseamnă că aceasta nu trebuie privită ca „prețul”, pe care trebuie să-l plătească persoana pentru fapta prejudiciabilă. Norma juridică trebuie să prevadă pedeapsa, care trebuie să reflecte un echilibru între gravitatea faptei prejudiciabile și urmările ei.

Prin urmare, argumentul recurentului, precum că decizia instanței nu cuprinde motivele de aplicare a pedepsei stabilite, este neîntemeiat, dimpotrivă, decizia este bine argumentată, motivată, soluție expusă detaliat în textul deciziei, care nu contravine prevederilor art.394 Cod de procedură penală.

Lipsit de temei este și argumentul recurentului, precum că instanța la stabilirea pedepsei nu a ținut cont de faptul că deși în partea descriptivă a deciziei instanța consideră juste criticile aduse de procuror în apel, dar pe de altă parte invocă faptul că prima instanță a acordat deplină eficiență prevederilor art.7, 61, 75 Cod penal, deoarece instanța a considerat juste criticile aduse de procuror în apel cu referire doar la faptul că prima instanță incorect a reținut ca circumstanță atenuantă recunoașterea vinovăției, considerând că această circumstanță nu poate fi reținută ca una prevăzută de art.76 alin.(1) lit.f) Cod penal, fiindcă ar însemna că aceleiași situații de drept să i se acorde o dublă valență juridică.

Neîntemeiat este și argumentul recurentului, precum că atât prima instanță, cât și instanța de apel nu au luat în considerație că inculpatul anterior a fost condamnat și că infrațiunea a fost comisă în termenul de probă de 3 ani, stabilit prin sentința Judecătoriei Centru, mun.Chișinău din 17.12.2015.

La acest capitol Colegiul atestă că, potrivit circumstanțelor stabilite, I.Popa a săvârșit infrațiunea la 02.08.2015, adică înainte de pronunțarea sentinței din 17.12.2015, dar nu în termenul de probă, așa cum susține procurorul. Prima instanță, stabilindu-i inculpatului pedeapsa sub formă de amendă, a conchis că pedeapsa numită anterior prin sentința din 17.12.2015, prin care I.Popa a fost condamnat în baza art.187 alin.(2) lit.f) Cod penal la 5 ani închisoare, fără amendă, cu aplicarea art.90 Cod penal, cu suspendarea executării pedepsei pe un termen de probă de 3 ani, urmează să fie executată separat.

Colegiul penal conchide că, instanța de apel, verificând legalitatea și temeinicia sentinței sub acest aspect, corect a reținut că pedepsele principale de diferite categorii se execută de sine stătător, deoarece art.84 alin.(1) Cod penal nu prevede stabilirea pedepsei definitive prin absorbirea pedepsei mai blânde de către pedeapsa mai aspră, iar cumularea lor nu este prevăzută de art.87 Cod penal și ele se execută de sine stătător, potrivit dispoziției art.84 alin.(3) Cod penal.

Concomitent, se evidențiază faptul că argumentele expuse de recurent au fost anterior invocate în apel, iar instanța de apel le-a examinat minuțios, pronunțându-se argumentat și detaliat asupra lor. Decizia instanței de apel cuprinde fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției, ceea ce se încadrează în prevederile art.417 Cod de procedură penală. Alte probleme de drept care ar afecta hotărârea în cauză nu au fost invocate și nici nu se conțin în materialele dosarului.

Potrivit art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Astfel, reieșind din circumstanțele indicate, Colegiul penal decide asupra inadmisibilității recursului ordinar declarat de procuror, ca fiind vădit neîntemeiat, iar recursul ordinar declarat de inculpat, pe motiv că nu îndeplinește cerințele de conținut.

7. În conformitate cu prevederile art.432 alin.(1)-(2) pct.1), 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate în cauza penală în privința lui Popa Ion împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 februarie 2017 de inculpatul Popa Ion, pe motiv că nu îndeplinește cerințele de conținut prevăzute de art.429 și art.430 Cod de procedură penală și de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Bradu Valentina, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 28 iunie 2017.

Președintele

Elena Covalenco

Judecători

Iurie Diaconu

Ion Guzun